

UNIVERZITA KARLOVA I. lékařská fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce	Kompetence nelékařského zdravotnického personálu v České republice
Název diplomové práce v anglickém jazyce	Competence of non-medical staff in the Czech Republic
Autor práce	Bc. Jiří Hrbáček
Název studijního oboru	Ošetrovatelství v anesteziologii, resuscitaci a intenzivní péči
Forma studia	
Vedoucí práce	MUDr. Jan Bruthans, Ph.D., MPH
Oponent práce	Mgr. et Mgr. Eva Prošková, Ph.D., ÚTPO 1. LF UK
Akademický rok	2015/2016

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
Abstrakt <ul style="list-style-type: none">Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?Koresponduje abstrakt s obsahem práce?Má abstrakt přiměřený rozsah? (0-5 bodů)	<ul style="list-style-type: none">Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sděleníDobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatkyVelmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucíVýborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace	5
Abstrakt (slovní hodnocení) Abstrakt obsahuje všechny klíčové části, je přehledný a má vypovídající hodnotu. Výborná úroveň.		
Odůvodnění a rešerše odborné literatury <ul style="list-style-type: none">Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické?Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr	<ul style="list-style-type: none">Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřenáDobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu	18

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
I. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Kateřinská 32, 121 08 Praha 2
Tel.: 224 961 111
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

<p>vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? ▪ Je popsána metoda řešerše? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? <p>(0-20 bodů)</p>	<p>byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení)</p> <p>Práce je v úvodu vhodně odůvodněna, velmi vhodný je i popis rešerše literatury. Nepochybně i vzhledem k tomu je literatura zvolena vhodně a je i řádně citována. Řešitel využívá hojně dosavadní výzkum.</p> <p>Za nedostatek považuji jen skutečnost, že citace právních předpisů a metodik nejsou vždy v souladu s metodikou pro přípravu kvalifikačních prací. Jde zejména o nezavedené zkrácené názvy právních předpisů, které navíc nejsou užívány jednotně. Někdy je citován nesprávně novelizující předpis (vyhl. č. 4/2010). Některé odkazy na poznámky pod čarou nemají odpovídající poznámku (např .č. 12)</p> <p>Výborná úroveň</p>		
<p>Použití metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)? ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi ▪ Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	<p>20</p>
<p>Použití metody a logika struktury práce (slovní hodnocení)</p> <p>Cíle, metody a výzkumné otázky jsou řádně položeny, jsou vhodné a jsou vhodně zdůvodněny.</p> <p>Výborná úroveň.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek 	<p>15</p>

<p>či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení)</p> <p>Teoretická část je spíše popisná než analytická, zejména u popisu činností, kde řešitel rezignoval na analýzu a omezil se na výčet činností podle vyhlášky. Ovšem i v jiných částech se vyhýbá problematickým místům, které by si zasloužily výklad; první kapitoly nepřináší nový pohled na problematiku, ani vlastní invenci, a soustředí se na shrnutí již publikovaných faktů a myšlenek. Kladně však hodnotím kapitoly týkající se současného vztahu, kde se řešiteli podařilo velmi přehledně shrnout diskusi o kompetencích ošetrovatelských pracovníků probíhající několik posledních let a výzkumy v této oblasti realizované. Zde řešitel vhodně do kontextu zařazuje i své názory a vhodně je odůvodňuje. Velmi povedené jsou i kapitoly věnující se zahraniční komparaci; oceňuji zejména přehlednost.</p> <p>Autor se bohužel nevyhnul některým chybám. Nesprávné tvrzení v kap. 13 považuji za závažné. Věcně nesprávné je i tvrzení v kap. 14.1., že do 18. století na našem území neexistovala žádná regulace zdravotnických povolání. Při využití vhodnějších zdrojů by se řešitel jistě dokázal chyby vyvarovat. Postrádám zde také zmínku, kterých profesí se regulace Marie Terezie týkala; text působí, jako by šlo i o ošetrovatelské profese.</p> <p>Historická kapitola je ostatně značně nesystematická, neobsahuje důležité milníky ve vývoji ošetrovatelských profesí a působí dojmem nahodilosti. Velmi nevhodný je prostý (a neúplný) výčet právních předpisů bez jakéhokoli uvedení do kontextu.</p> <p>Není pravda, že specializační vzdělávání sester bylo právně zakotveno až v roce 1971. Kontroverzní je tvrzení, že sestra může pod dohledem provádět výkon, k němuž není právně způsobilá, pokud ji pověří lékař (intubace); věcně nesprávný je pak názor, že za případné chyby nenese odpovědnost sestra, ale pouze lékař.</p> <p>Nicméně je nutné uvést, že v kontextu rozsahu informací jsou tyto chyby odpustitelné a práci i přes ně hodnotím jako přínosné.</p> <p>Interpretace výsledků výzkumné části je velmi povedená. Jen se ne zcela ztotožňuji se závěry řešitele ohledně odpovědi na otázku, zda respondentky své kompetence nepřekračují, jelikož jeho metodologie pouze umožňovala zjistit, zda si myslí, že je nepřekračují, nikoli, zda mají skutečně realistický náhled na rozsah svých kompetencí. Ke zkreslení tak mohlo dojít nejen k ev. neupřímnosti respondentů, ale oběma směry mohla výsledek ovlivnit i jejich neznalost vlastních kompetencí. Bylo by vhodné, kdyby autor tuto možnost zkreslení vzdal do úvahy v diskusi. Za velmi zajímavý a přínosný výsledek považuji rozdíl v náhledu na navyšování kompetencí mezi nelékařskými pracovníky a lékaři, a zejména návrh kompetencí vhodných k předání.</p> <p>Velmi dobrá úroveň</p>		

<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? ▪ Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	<p>10</p>
--	--	------------------

Etické aspekty práce (slovní hodnocení)
 Etické aspekty tématu práce byly zpracovány, nenacházím porušení etických principů ani z pohledu ochrany práv respondentů.
Výborná úroveň

<p>Odborný a společenský přínos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	<p>10</p>
--	---	------------------

Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení)
 Téma je vysoce aktuální a mezi silné stránky práce patří právě shrnutí současného pohledu na téma v odborné veřejnosti. Velmi přínosný je akcent na pohled lékařů, který je ostatně i velmi povzbudivý.
Výborná úroveň

<p>Formální úroveň práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? ▪ Jsou soustavně používány zavedené zkratky? <p>(0-15 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na vysoké akademické úrovni 	<p>12</p>
---	---	------------------

Formální úroveň práce (slovní hodnocení)
 Práce obsahuje všechny klíčové části, má přiměřený rozsah, je velmi logicky uspořádána. Jazyková úroveň má určité rezervy, ovšem přesto ji hodnotím jako nadprůměrnou, rovněž pravopisná: Tři chyby jsou nešťastně již v první větě, ani další množství pravopisných chyb není zcela zanedbatelné, ovšem tolerovatelné (např. Zdravotnický pracovník, je fyzická osoba / ministerstvo zdravotnictví/ spolkové republiky/ takový to nárok/ Německé a

Novozélandské zdravotní sestry/ nabil dojmu). Občas se vyskytne nezavedená zkratka (u právních předpisů, MZ, NZ)
Nevhodné je používání některých pojmů (správní řád namísto právního, zákon namísto vyhlášky (oboje kap. 15)).
Velmi dobrá úroveň

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro diplomové práce
Výborně	100–86
Velmi dobře	85–71
Dobře	70–56

Práci klasifikuji stupněm: **Výborně (89 bodů)**

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

Práce není bezchybná, ovšem chyby, jak jsou popsány výše, jsou v celkovém rozsahu práce a vzhledem k kvalitě jiných částí tolerovatelné. Za velmi přínosnou považuji komparaci se zahraničními praxemi a kvalitní výzkumnou část, která přináší zajímavé výsledky. Řešitel prokázal schopnost kritického náhledu na problematiku, schopnost vyhledávat relevantní zdroje informací a v neposlední řadě v některých případech i vlastního, řádně podloženého úsudku.

Práci doporučuji / k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

1. Co rozumíte pod pojmem formální kompetence?
2. Popište kreditní systém a roli profesních sdružení v něm.
3. Jaká zdravotnická povolání byla regulována v 18. století?

V Praze dne 16. 5. 2016

Eva Prošková, v.r.

¹ V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.